

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం,

మంగళవారం ,జూన్ ఇరవై ఏడవ రోజు,రెండు వేల ఇరవై మూడు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయ శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు: 1036 /2012

మధ్య:

1. కామన వెంకట సురేష్ కుమార్ తండ్రి: సత్యనారాయణ, ఫైవేటు ఉద్యోగి, నివాసం: చివటం, తణుకు మండలం, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. కామన అనూష, భర్త: వెంకట సురేష్కుమార్, గృహిణి, నివాసం: C/o మట్టా గంగాధరరావు, వాణిజ్య ప్రతినిధి, పేపర్ మిల్స్, శివాపురం, నర్సపట్నం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: సిద్ధార్థ్ సి.బి.

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది: బి.శివ కేశవరెడ్డి

కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది: ఉత్తర్వు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.1036 /2012

తేది: 27-06-2023

కామన వెంకట సురేష్ కుమార్

... అప్పీలుదారు

మరియు

కామనా అనూష

... ఉత్తరవాది

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది : శ్రీ సి.బి.రామ్మోహన్ రెడ్డి

ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది : శ్రీ బి.శివ కేశవరెడ్డి

రిఫర్ చేసిన కేసులు :

1. 2017(2) ఆంధోల్లీ 185
2. ఏఐఆర్ 2013 ఎస్సీ 2176
3. 2017 (1) ఆంధ్ ఎల్లీ 272
- 4 2019 (5) ఆంధ్ ఎల్లీ 172
- 5 ఏఐఆర్ 2017 ఎస్సీ 2138
- 6 ఏఐఆర్ 2014 ఎస్సీ 2881

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

7 (2007) 4 SCC 511

8 2008(7)SCC734

9 2005(7)SCC353

101996 స్కౌల్ (3) 293,

11 2020(18)SCC247

12 (2011) 4 ఎస్ సిసి 240

13 ఏఐఆర్ 2002 ఎస్సీ 591

14ఏఐఆర్ 2006 ఎస్సీ 1675

15(2007(4) ALD 11(SC)

16 (1975) 2 ఎస్ సిసి 326 : AIR 1975 SC 1534

17 [(1994) 1 SCC 337]

182023 ఎస్సీ ఆన్లైన్ ఎస్సీ 544

19 [1950] 2 ఆల్ ఇఆర్ 398

20 (2003) 6 SCC 334

21 2023 ఎస్సీ ఆన్లైన్ ఎస్సీ 544

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.1036 /2012

కామన వెంకట సురేష్ కుమార్

... అప్పీలుదారు

మరియు

కామనా అనూష

... ఉత్తరవాది

తీర్పు వెలువడిన తేదీ: 27.06.2023

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు అవును/కాదు తీర్పులను చూడటానికి అనుమతించవచ్చా?
2. తీర్పు కాపీలు లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు అవును/కాదు మార్క్ చేయబడి ఉంటాయా?
3. తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలని వారి లెడీషిప్ / లార్జిస్ కోరుకుంటున్నారా?

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.1036 2012

తీర్పు: (గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్ ప్రకారం)

తణుకు సీనియర్ సివిల్ జడ్జి 2009 జీవో నెం.145లో 07.09.2012న ఇచ్చిన డిక్రీ, తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా ఈ అప్పీల్ దాఖలైంది.

2. ఇందులో పిటిషనర్ ప్రతివాది భర్త. హిందూ వివాహ చట్టంలోని సెక్షన్ 13(1)(సి) కింద 17.05.2006న తమ వివాహాన్ని రద్దు చేసుకుని విడాకులు కోరుతూ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. సౌలభ్యం కోసం, ఇక్కడ ఉన్న పార్టీలను ట్రయల్ కోర్టులో వరుసలో ఉన్నందున సూచిస్తారు.

3. ట్రయల్ కోర్టులో దాఖలు చేసిన పిటిషన్లో పిటిషనర్ (భర్త) చేసిన వాదనల ప్రకారం క్లుప్తంగా ఈ కింది విధంగా ఉంది:

a. పిటిషనర్, ప్రతివాది మధ్య వివాహం 17.05.2006 న హిందూ ఆచారాల ప్రకారం రాజమండ్రిలో జరిగింది. తరచూ వైవాహిక జీవితం వదిలి రాజమండ్రిలో తన దత్తత తండ్రికి ఎలాంటి సమాచారం ఇవ్వకుండా ఉంటున్నది.

b. పెళ్లయినప్పటి నుంచి ఎలాంటి కారణం లేకుండా ప్రతిస్పందకుడు అతని పట్ల ద్వేషపూరిత వైఖరిని పెంచుకున్నాడు. కూతురు పుట్టిన తర్వాత తనతో ఉండేందుకు ఒప్పుకోలేదని, ఈ కారణంగా ఇప్పటి వరకు తన బిడ్డ ముఖం కూడా చూడలేదన్నారు. ప్రతిస్పందకుడు తనను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడు మరియు సహేతుకమైన కారణం లేకుండా వెళ్లిపోతున్నాడు, ఇది అతని మనస్సులో ఉద్రిక్తతను సృష్టిస్తుంది మరియు మానసిక వేదనతో బాధపడుతుంది. ప్రతివాది చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న భార్య కావడంతో,

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

వైవాహిక జీవితాన్ని గడపడానికి ఆమె సహకరించలేదు మరియు ఆమెకు తెలిసిన ఉత్తమ కారణాల వల్ల వారి మధ్య సహజీవనం లేదు.

c. ప్రతిస్పందకుడు ఇతరుల మాటలు విన్నప్పుడు అతడిని వేధించేవాడు మరియు హింసించేవాడు, దీని వల్ల అతడు తన విధులపై దృష్టి పెట్టలేకపోయాడు. తనతో చేరాలని పదేపదే కోరినప్పటికీ ఆమె అందుకు నిరాకరించింది. పెద్దల సలహా మేరకు 2008 జూలై నెలలో మ్యాట్రిమోనియల్ ఇంటికి వచ్చి నెల రోజుల పాటు అతనితో కాపురం చేసి వేధించడం మొదలు పెట్టింది. దాంపత్య జీవితం గడపడం ఆమెకు ఇష్టం లేదు. అనంతరం వరకట్న వేధింపుల కేసు పెట్టింది. తనతో చేరాలని అతను కోరగా ఆమె నిరాకరించింది. దీంతో ఆయన విడాకులు కోరుతూ ఓపీ దాఖలు చేశారు.

4. ప్రతివాది/భార్య తమ సంబంధం, వివాహ తేదీ, ఆడబిడ్డ జననాన్ని అంగీకరిస్తూ కౌంటర్ దాఖలు చేశారు.

a. 2008 ఆగస్టు నుంచి రెండేళ్ల వ్యవధిలోనే ఈ పిటిషన్ దాఖలైనందున ఈ పిటిషన్ నిర్వహణ సాధ్యం కాదు. వివాహానంతరం రూ.10,000/- విలువ చేసే సారె-సమన్ తో కలిసి రెండు నెలల పాటు సంతోషంగా జీవించింది.

b. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ ఆమెను నిర్లక్ష్యం చేయడం మొదలుపెట్టాడు. అర్ధరాత్రి సమయంలో ఇంటికి వచ్చి మధ్యం సేవించి, వరకట్నం డిమాండ్ చేస్తూ, ఆమె ప్రవర్తనపై అనుమానం పెంచుకుని ఆమెను వేధించేవాడు.

c. 10.04.2007న ఆడబిడ్డ జన్మించిన తరువాత, పిటిషనర్ పదేపదే కోరినప్పటికీ కుమార్తెను చూడటానికి రాలేదు. ఆరు నెలల తర్వాత కూడా పిటిషనర్ వారిని తన ఇంటికి తీసుకువెళ్లాడని, అయినా తన వైఖరి మార్చుకోలేదని, కట్నం కోసం వేధించేవాడని తెలిపారు.

d. పిటిషనర్ తల్లి తన కుమార్తెను బిడ్డ తాగిన పాలలో గామాక్సీన్ పొడర్ కలిపి చంపడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు, పిటిషనర్ తన బిడ్డను పట్టించుకోలేదు. ఆమె

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు నిందితుడు ఆమెను ఎలాంటి తప్పు లేకుండా విచక్షణారహితంగా కొట్టాడు, దీని వల్ల ఆమె గర్భం కోల్పోయింది.

e. పిటిషనర్ అకృత్యాలను ఆమె సోదరుడు ప్రశ్నించగా రూ.5 లక్షలు కట్టుగా చెల్లించాలని, లేదంటే ప్రతివాదిని తీసుకెళ్లాలని డిమాండ్ చేశారు. ఈ విషయాన్ని పెద్దల ముందు ఉంచగా, అండర్ టేకింగ్ లెటర్ ఇవ్వడం ద్వారా పిటిషనర్ ఆమెను, బిడ్డను చూసుకోవడానికి అంగీకరించారు. 26.07.2009న దాంపత్య జీవితం గడిపేందుకు అతనితో కలిసినా అతని వైఖరిలో మార్పు రాకపోవడంతో ఆమెను వేధించాడు.

f. 2009 ఆగస్టులో వరకట్నం లేదా విడాకులు ఇవ్వాలని పిటిషనర్ ప్రతివాదిని కొట్టారని, పిటిషనర్ స్వయంగా తన బావమరిది ద్వారా ప్రతివాదిని అనకాపల్లిలోని తన సోదరుడి ఇంటికి పంపించారని ఆరోపించారు. అప్పటి నుంచి పిటిషనర్ సరైన కారణం లేకుండా ప్రతివాదిని తిరిగి తన సొసైటీలోకి తీసుకోలేదని, మరో మహిళను పెళ్లి చేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో స్వచ్ఛందంగా ఆమెను వదిలేశాడని తెలిపింది.

g. అనంతరం నర్సపట్నం అడిషనల్ జూనియర్ సివిల్ జడ్జి పైలుపై డీవీసీ దాఖలు చేయగా, ఈ కేసుకు కౌంటర్గా పిటిషనర్ ప్రస్తుత జీవో దాఖలు చేశారు. పిటిషనర్ చేసిన ఆరోపణలు చట్టం ప్రకారం క్రూరత్వం లేదా పారిపోవడం కిందకు రావు కాబట్టి, ఓపీని కొట్టివేయాలని ఆమె అభ్యర్థించారు.

5. ట్రయల్ కోర్టులో పిటిషనర్ తరపున పి.డబ్ల్యు.1 నుంచి 3 వరకు పరిశీలించి ఎక్స్.పి.1, పి.2 అని మార్క్ చేశారు. ప్రతివాది తరపున, R.Ws.1 నుంచి 5 వరకు పరిశీలించబడింది మరియు ఎలాంటి డాక్యుమెంట్ లు మార్క్ చేయబడలేదు.

6. పిటిషనర్ క్రూరత్వాన్ని నిరూపించడంలో విఫలమయ్యారని, ప్రతివాది ఉద్దేశపూర్వకంగానే అతన్ని విడిచిపెట్టారని, ప్రతివాది తప్పిదం కారణంగానే వారు వేర్వేరుగా ఉంటున్నారని ట్రయల్ కోర్టు నిర్ధారణకు వచ్చింది. చివరకు హైకోర్టు ఓపీని కొట్టివేసింది.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

7. ఈ తొలగింపు ఉత్తర్వుతో విసిగిపోయిన పిటిషనర్/భర్త ప్రస్తుత అప్పీలుకు ప్రాధాన్యమిస్తారు.

8. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ సి.బి.రామ్మోహన్ రెడ్డి, ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీ బి.శివ కేశవరెడ్డి వాదనలు వినిపించారు.

9. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, ప్రతివాది తన ఇష్టానుసారం ఎలాంటి కారణం లేకుండా వైవాహిక గృహాన్ని విడిచిపెట్టినట్లు త్రయల్ కోర్టు ముందు ఉంచిన సాక్ష్యాధారాలు రుజువు చేశాయని, ఇది పిటిషనర్కు విడాకులు మంజూరు చేయడానికి అర్హత కల్పిస్తుందని వాదించారు. 2. పిటిషనర్, ఇద్దరు స్వతంత్ర సాక్షుల సాక్ష్యాలు సాక్ష్యాధారాల్లో ప్రతివాది ఎటువంటి కారణం లేకుండా మాతృ ఇంటిని విడిచిపెట్టి తన పెంపుడు తండ్రితో నివసిస్తున్నట్లు స్పష్టంగా పేర్కొన్నారని, ప్రతివాది అతనిని ఆమెతో ఉండటానికి అనుమతించలేదని పేర్కొంది. 3. పిటిషనర్ కు, ప్రతివాదికి మధ్య తనకు బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల సహజీవనం జరగడం లేదని, వైవాహిక జీవితాన్ని గడపడానికి సహకరించడం లేదని, పిటిషనర్ తో సహేతుకమైన కారణం లేకుండా దూరంగా ఉండటం క్రూరత్వానికి సమానమని, ఇది మానసిక వేదనకు కూడా కారణమవుతోందన్నారు. iv. పిటిషనర్ ప్రతివాదిని చేరమని కోరినప్పటికీ, ఆమె అతని అభ్యర్థనను తిరస్కరించింది మరియు 2008 జూలై నెలలో, ప్రతివాది తన బిడ్డ మరియు సోదరుడితో కలిసి ఒక నెల పాటు ఉండి, పిటిషనర్ ను వేధించిన తరువాత అతని కంపెనీని విడిచిపెట్టారు మరియు పిటిషనర్ తో వైవాహిక జీవితాన్ని గడపడం ఆమెకు ఇష్టం లేదని మరియు వేరే జీవో లేనందున, పిటిషనర్ విడాకులు కోరుతూ ప్రస్తుత ఓపీని దాఖలు చేశారు. 5. కె.శ్రీనివాస్ శర్మ వర్సెస్ శ్రీమతి టి.విజయ లక్ష్మి 1, కె.శ్రీనివాస్ రావు వర్సెస్ డి.ఎ.దీప 2, కలపటపు లక్ష్మీ భారతి వర్సెస్ కలపటపు సాయి కుమార్ 3, గ్రంథం శ్రీధర్ వర్సెస్ గ్రంథం జయవాణి 4, రాజ్ తల్లెజా వర్సెస్ కవిత తల్లెజా 5, డా.(శ్రీమతి) మాలతి రవి, ఎమ్.డి.వి. దుర్గా ప్రసన్న త్రిపాఠి వర్సెస్ అరుంధతి త్రిపాఠి, కాచనా దేవి వర్సెస్ ప్రమోద్ కుమార్ మిట్టల్ 10, రాణి నరసింహ శాస్త్రి వర్సెస్ రాణి సునీలా రాణి 11.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

10. పిటిషనర్ వాదనలకు విరుద్ధంగా, ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ఇలా వాదించారు: 1. హిందూ వివాహ చట్టంలోని సెక్షన్ 13 (ఐ) (సి) కింద పిటిషనర్ ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేసినందున, ప్రతివాది చేసిన క్రూరత్వాన్ని అతను రుజువు చేయాలి, కానీ అది అతను నిరూపించలేదు. 2. సెక్షన్ 498-ఎ ఐపిసి కింద ప్రతివాది దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ కేసులో, ప్రాసిక్యూషన్ రుజువు చేయడంలో విఫలమైనందున మరియు నిందితుల దురుసు ప్రవర్తన మరియు మొండి ప్రవర్తనకు సంబంధించి తగిన ఆధారాలు లేనందున పిటిషనర్ నిర్దోషిగా విడుదలయ్యాడు. iii. ప్రతివాది తన కౌంటర్ లో పిటిషనర్ కు దూరంగా ఉండటం గురించి అనేక వాస్తవాలను పేర్కొన్నారు, ప్రతివాది వైపు క్రూరత్వం ఉందని నిరూపించడానికి పిటిషనర్ కు అనుకూలంగా ఎటువంటి సమాధానాలు పొందలేదు మరియు ఓపిని కొట్టివేయడంలో ట్రయల్ కోర్టు ఆదేశాలలో జోక్యం చేసుకోవడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు.

11. హెచ్.సిద్దిఖీ వర్సెస్ ఎ.రామలింగం 12 కేసులో సుప్రీంకోర్టు "వాస్తవానికి చివరి కోర్టు అయినందున, మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు ట్రయల్ కోర్టు తీర్పుతో సాధారణ సమ్మతి వ్యక్తీకరణను మాత్రమే నమోదు చేయకూడదు, కానీ ట్రయల్ కోర్టుతో స్వతంత్రంగా ప్రతి అంశంపై తన నిర్ణయానికి కారణాలను తెలియజేయాలి. అందువలన, మొత్తం సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు వివరంగా చర్చించాలి. పైన పేర్కొన్న నిబంధనలకు అనుగుణంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అంశాలను రూపొందించిన తరువాత అటువంటి కసరత్తు చేయాలి మరియు కోర్టు పేర్కొన్న చట్టపరమైన నిబంధనల అవసరాలకు అనుగుణంగా ముందుకు సాగాలి". ఈ తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకుని ట్రయల్ కోర్టు ముందు ఉంచిన వాస్తవాలు, సాక్ష్యాలను ఈ కోర్టు క్షుణ్ణంగా పరిశీలించింది.

12. ఇప్పుడు ఈ అప్పీలులో నిర్ధారణకు ఈ క్రింది అంశాలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి: 1. ట్రయల్ కోర్టు ఉత్తర్వులను కొట్టివేయడానికి బాధ్యత వహిస్తారా? 2. పిటిషనర్ 17.05.2006 నాటి వివాహాన్ని రద్దు చేయడం ద్వారా విడాకుల డిక్రీకి అర్హుడేనా? 3. ఏ ఉపశమనం ?

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

13. పాయింట్ నెం.1, 2: కోర్ పాయింట్ ను డీల్ చేయడానికి ముందు, పాయింట్ నిర్ధారణ కోసం రికార్డులో ఉంచిన భౌతిక సాక్ష్యాలను వివరించాలని ఈ కోర్టు భావిస్తుంది.

14. పిడబ్ల్యు.1గా పరీక్షించబడిన పిటిషనర్ తన ప్రధాన విచారణలో, పిటిషన్ యొక్క వాదనలను పునరుద్ధరించారు. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో ఆయన సూచనల మేరకు ఆయన తరపు న్యాయవాది ఓపీ దాఖలు చేశారని, ముందస్తు లీగల్ నోటీసు ఇవ్వకుండా ఓపీ దాఖలు చేశారని తేలింది. దాంపత్య హక్కుల పునరుద్ధరణ కోసం ఆయన ఎలాంటి ఓపీ దాఖలు చేయలేదు. 2008 జూన్ లో ప్రతివాదిని చూసేందుకు రాజమండ్రి వెళ్ళాడని, అయితే ప్రతివాది తనతో ఉండేందుకు అనుమతించలేదని, అప్పటి నుంచి వారిద్దరి మధ్య సత్సంబంధాలు, సహజీవనం జరగలేదన్నారు. లక్ష్మీ సౌజన్య అనే ఆడబిడ్డ 10.04.2008 న రాజమండ్రిలో జన్మించింది. ఆ సమయంలో తణుకులో తల్లిదండ్రులతో కలిసి సొంత ఇంట్లో ఉంటున్నాడు. తన కుమార్తె పుట్టిన తరువాత, అతను ప్రతివాది వద్దకు వెళ్లి తనతో చేరమని కోరాడు, కాని ప్రతివాది నిరాకరించాడు. ఆ తర్వాత వల్లభనేని కృష్ణ, షేక్ జీలానీ, గువ్వల కోటేశ్వరరావు పేర్లతో మధ్యవర్తులను పంపి మధ్యవర్తిత్వం వహించి 2008 ఆగస్టు నెలలో ఆ మధ్యవర్తులతో కలిసి వచ్చి ఒక నెల ఉండి వెళ్లిపోయారు. దాంపత్య జీవితం నుంచి విడిపోవడానికి అతనికి, ప్రతిస్పందకుడికి మధ్య చిన్న కోప స్వభావం తప్ప సరైన కారణాలు లేవని తేలింది. తమ కుమార్తె అన్న ప్రసన్న అంత్యక్రియలు ఆయన ఇంట్లోనే జరిగాయి. ఆ ఫోటోలను సాక్షికి చూపించగా తాను, తన సోదరి, తన తల్లి తన కుమార్తెను కౌగిలించుకున్నామని అంగీకరించాడు. దాంపత్య జీవితాన్ని గడపడానికి ప్రతివాది వచ్చి తనతో చేరాలనుకుంటే ప్రతివాదిని తీసుకెళ్ళడానికి పిటిషనర్ సిద్ధంగా ఉన్నారా అని ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ప్రశ్నించగా, పిటిషనర్ తన కుమార్తెను ఒంటరిగా తీసుకెళ్ళడానికి సుముఖత వ్యక్తం చేశారు. ప్రతిస్పందకుడు ఈనాటికీ ప్రేమానురాగాలు కలిగి ఉన్నాడని, ఆమె పట్ల తన క్రూరమైన చర్యలను ఆపివేస్తే చేరడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని ఒక సూచన చేయబడింది, దీనికి అతను నిరాకరించాడు.

15. మరింతగా చర్చించే ముందు, పిటిషనర్ యొక్క నిర్దిష్ట అభ్యర్థన ఏమిటంటే, ఈ వాదనకు మద్దతుగా, మేధావి న్యాయవాది కె.శ్రీనివాస శర్మ (సుప్రాలో సూచించబడింది) లో నివేదించిన

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

తీర్పుపై ఆధారపడి ఉన్నారు, దీనిలో క్రూరత్వాన్ని నిర్ధారించడానికి చర్యలు లేదా తప్పిదాలు చాలా తీవ్రంగా ఉండాలి, ఇది అసురక్షితం అని ఇతర జీవిత భాగస్వామి మనస్సులో సహేతుకమైన భయాన్ని కలిగించడానికి చర్యలు లేదా తప్పిదాలు చాలా తీవ్రంగా ఉండాలి. ఒక జీవిత భాగస్వామి మరొకరితో కలిసి జీవించడానికి. క్రూరత్వం యొక్క చట్టపరమైన భావన సాధారణంగా జీవితానికి, అవయవానికి లేదా ఆరోగ్యానికి (శారీరక లేదా మానసిక) ప్రమాదాన్ని కలిగించే లేదా అటువంటి ప్రమాదం గురించి సహేతుకమైన భయానికి దారితీసే విధంగా వర్ణించబడింది. ఇది వివిధ చర్యలు లేదా ప్రవర్తన కావచ్చు, ఒకరిపై ఒకరు ఒంటరిగా మరియు ఒంటరిగా ఫిర్యాదు చేయడం క్రూరత్వంగా పరిగణించబడదు, కానీ వాటి మొత్తం ప్రభావంలో అవి క్రూరత్వాన్ని కలిగి ఉండవచ్చు. అందువల్ల, జీవిత భాగస్వామి యొక్క చర్యల యొక్క సంచిత ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని, ఆ చర్యలు లేదా తప్పిదాలు ఫిర్యాదు చేస్తే అవి శారీరక లేదా మానసిక క్రూరత్వానికి దారితీస్తాయా అని నిర్ణయించడం న్యాయస్థానాల బాధ్యత. అటువంటి క్రూరత్వాన్ని చట్టపరమైన క్రూరత్వంగా చెప్పవచ్చు, ఇది విడాకుల డిక్రీని మంజూరు చేయడానికి ఒక ప్రాతిపదికగా ఉంటుంది.

16. పై తీర్పులో ఉదహరించిన సూత్రాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని పిటిషనర్ ఒక జీవిత భాగస్వామి యొక్క చర్యల యొక్క సంచిత ప్రభావాన్ని నిర్ధారించాలి మరియు ఆ చర్యలు లేదా తప్పిదాలు శారీరక లేదా మానసిక క్రూరత్వానికి సమానమా మరియు ఫిర్యాదు చేసిన చర్యలు మానసిక వేదనను కలిగించాయా అని నిర్ణయించాలి. అప్పుడు అలాంటి క్రూరత్వాన్ని చట్టపరమైన క్రూరత్వంగా చెప్పవచ్చు.

17. ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్ అటువంటి సాక్ష్యాలను ప్రదర్శనల ద్వారా లేదా మౌఖిక సాక్ష్యాల ద్వారా ముందుకు తీసుకురాలేదు. పైన పేర్కొన్న నిర్ణయం స్పష్టంగా ఉంది, మరియు ప్రతిస్పందకుడితో కలిసి జీవించడం అసురక్షితం కాదనే భయాన్ని సృష్టించడానికి క్రూరత్వం చాలా తీవ్రమైనదని ఎటువంటి నిర్ధారణకు రాలేము.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

18. ఈ సందర్భంలో సావిత్రి పాండే వర్సెస్ ప్రేమ్ చంద్ర పాండే 13 (క్రూరత్వం ఆధారంగా విడాకులు) కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ప్రస్తావించడం ప్రయోజనకరం. ఈ కేసులో, క్రూరత్వం ఆధారంగా విడాకులు మంజూరు చేసే విషయాన్ని సుప్రీంకోర్టు ఏరా-24లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది: "క్రూరత్వాన్ని చట్టం కింద నిర్వచించలేదు, కానీ వైవాహిక విషయాలకు సంబంధించి ప్రతివాదితో పిటిషనర్ యొక్క జీవితానికి ప్రమాదం కలిగించే ఒక రకమైన ప్రవర్తనగా పరిగణించబడుతుంది. క్రూరత్వం అనేది ప్రాణాలకు, అవయవానికి లేదా ఆరోగ్యానికి ప్రమాదకరమైన చర్యలను కలిగి ఉంటుంది. ఈ చట్టం ఉద్దేశ్యం కోసం క్రూరత్వం అంటే ఒక జీవిత భాగస్వామి మరొకరితో అలా ప్రవర్తించడం మరియు ఆమె లేదా అతని పట్ల శారీరక గాయం కలిగించడం లేదా శారీరక గాయం లేదా బాధ లేదా ఆరోగ్యానికి హాని కలిగించడం వంటి భావాలను వ్యక్తీకరించడం. క్రూరత్వం శారీరకంగా లేదా మానసికంగా ఉండవచ్చు. మానసిక క్రూరత్వం అనేది ఇతర జీవిత భాగస్వామి ప్రవర్తన, ఇది మరొకరి వైవాహిక జీవితానికి మానసిక క్షోభ లేదా భయాన్ని కలిగిస్తుంది. అందువల్ల పిటిషనర్ ఎదుటి పక్షంతో కలిసి జీవించడం హానికరం లేదా హానికరం అని అతని మనస్సులో సహేతుకమైన భయాన్ని కలిగించేంత క్రూరత్వంతో వ్యవహరించడాన్ని 'క్రూరత్వం' సూచిస్తుంది. అయితే క్రూరత్వాన్ని కుటుంబ జీవితంలోని సాధారణ అరుగుదల నుంచి వేరు చేయాలి. పిటిషనర్ యొక్క సున్నితత్వం ఆధారంగా దీనిని నిర్ణయించలేము మరియు ప్రవర్తన ఆధారంగా తీర్పు ఇవ్వాలి, ఇది సాధారణంగా జీవిత భాగస్వామి మరొకరితో కలిసి జీవించడం ప్రమాదకరం. పిటిషన్ లో పేర్కొన్న అంశాలు, దానికి మద్దతుగా లభించిన సాక్ష్యాధారాలు ఈ ఆరోపణలు రుజువైనా, ప్రతివాది ప్రవర్తనకు సంబంధించి పిటిషనర్ సున్నితత్వాన్ని మాత్రమే చూపిస్తాయని, ఇది కుటుంబ జీవితం యొక్క సాధారణ అరుగుదల కంటే ఎక్కువ అని చెప్పలేము."

19. పైన ఉదహరించిన తీర్పును పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, క్రూరత్వం ఆధారంగా విడాకులు కోరుతున్న జీవిత భాగస్వామి తన పట్ల శారీరకంగా గాయపరిచిన లేదా శారీరక గాయం లేదా ఆరోగ్యానికి సహేతుకమైన భయాన్ని కలిగించిన అటువంటి భావాలను వ్యక్తీకరించడాని మరియు పిటిషనర్ పట్ల ఇంత క్రూరంగా వ్యవహరించడం అతని మనస్సులో సహేతుకమైన భయాన్ని

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

కలిగిస్తుందని రుజువు చేయాలి. ప్రతిస్పందకుడితో కలిసి జీవించడం అతనికి హానికరం లేదా హానికరం. ఏదేమైనా, "క్రూరత్వం" అనేది కుటుంబ జీవితంలోని సాధారణ అరుగుదల నుండి వేరు చేయవలసిన అవసరం ఉందని స్పష్టమవుతుంది. పిటిషనర్ యొక్క సున్నితత్వం ఆధారంగా దీనిని నిర్ణయించలేము మరియు ప్రవర్తన ఆధారంగా తీర్పు ఇవ్వాలి, ఇది సాధారణంగా జీవిత భాగస్వామి మరొకరితో కలిసి జీవించడం ప్రమాదకరం. ఈ ముఖ్యమైన అంశాలు పిటిషనర్ వాదనలలో మరియు సాక్ష్యాలలో స్పష్టంగా లేవు.

20. పార్టీల సామాజిక స్థితిగతులు, వారి విద్య, శారీరక, మానసిక పరిస్థితులు, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు వంటి అనేక అంశాల నేపథ్యంలో ప్రవర్తనను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని నవీన్ కోహ్లా వర్సెస్ నీలుకోహ్లా 14 కేసులో సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. క్రూరత్వంగా పరిగణించబడే పరిస్థితులకు ఖచ్చితమైన నిర్వచనం ఇవ్వడం లేదా సమగ్ర వివరణ ఇవ్వడం కష్టం. క్రూరత్వం ఆధారంగా విడాకుల పిటిషన్ ను విచారిస్తున్న సుప్రీంకోర్టు విడాకుల పిటిషన్ ను పరిష్కరించే ముందు దాని ముందున్న సమస్యలు, జీవిత భాగస్వామి ప్రవర్తనలో మానసిక మార్పులను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని పేర్కొంది. అయితే, అప్రధానమైన లేదా చిన్న ప్రవర్తన, అటువంటి ప్రవర్తన మరొకరి మనస్సును బాధపెడుతుంది. కానీ ప్రవర్తనను క్రూరత్వం అని పిలవడానికి ముందు, అది ఒక నిర్దిష్ట తీవ్రతను తాకాలి. దాని తీవ్రతను కోర్టు బేరీజు వేసుకోవాలి, సహేతుకమైన ఏ వ్యక్తి సహించే విధంగా ప్రవర్తన ఉందో లేదో చూడాలి. సాధారణ మానవ జీవితంలో భాగంగా ఫిర్యాదుదారుడు దీన్ని భరించాలా వద్దా అనే విషయాన్ని పరిశీలించాలి. ఒకరికి చికాకు కలిగించే ప్రతి వైవాహిక ప్రవర్తన క్రూరత్వంగా పరిగణించబడకపోవచ్చు. దైనందిన వైవాహిక జీవితంలో జరిగే చిన్నచిన్న చికాకులు, భార్యభర్తల మధ్య తగాదాలు కూడా క్రూరత్వం కిందకు రావు. వైవాహిక జీవితంలో క్రూరత్వం నిరాధారమైన రకం కావచ్చు, ఇది సూక్ష్మంగా లేదా క్రూరంగా ఉండవచ్చు. అది మాటల ద్వారా కావచ్చు, హావభావాల ద్వారా కావచ్చు లేదా కేవలం నిశ్శబ్దం ద్వారా కావచ్చు, హింసాత్మకంగా లేదా అహింసాత్మకంగా ఉండవచ్చు.

21. కాబట్టి, పైవాటిని బట్టి, ప్రవర్తన యొక్క తీవ్రతను, ఏ సహేతుకమైన వ్యక్తి సహించే విధంగా ప్రవర్తన ఉందో లేదో కోర్టు బేరీజు వేస్తుందని చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

22. సమర్ ఘోష్ వర్సెస్ జయ ఘోష్ 15 కేసులో సుప్రీం కోర్టు ఈ చర్యలను క్రూరత్వానికి ఉదాహరణగా ఇచ్చింది. మానసిక క్రూరత్వానికి సమానమైన మానవ ప్రవర్తన యొక్క కొన్ని ఉదాహరణలు ఈ క్రిందివి:

1) పార్టీల సంపూర్ణ వైవాహిక జీవితాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, పార్టీలు ఒకరితో ఒకరు కలిసి జీవించడం సాధ్యం కాని తీవ్రమైన మానసిక వేదన, వేదన మరియు బాధలు మానసిక స్థితి యొక్క విస్తృత ప్రమాణాల పరిధిలోకి వస్తాయి.

ii)

3) కేవలం చల్లదనం లేదా ఆప్యాయత లేకపోవడం క్రూరత్వం, తరచూ దురుసుగా ప్రవర్తించడం, ప్రవర్తనలో నిర్లక్ష్యం, ఉదాసీనత మరియు నిర్లక్ష్యం వంటివి అవతలి జీవిత భాగస్వామికి దాంపత్య జీవితాన్ని పూర్తిగా సహించలేని స్థాయికి చేరవచ్చు. క్రూరత్వాన్ని నిర్ణయించడానికి సంబంధిత పరిగణనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రస్తుత కేసు యొక్క వాస్తవాలను వర్తింపజేస్తూ, పిటిషనర్ 'నపుంసకుడు' అని ప్రతివాది పిటిషనర్ పై చేసిన తీవ్రమైన లేదా క్రూరమైన ఆరోపణలు క్రూరత్వానికి సమానం, ఇటువంటి నిరాధారమైన ఆరోపణలు ఖచ్చితంగా అతని స్నేహితులు మరియు ప్రజలలో అతని ప్రతిష్ఠను దెబ్బతీస్తాయి మరియు ప్రతివాది పిడబ్ల్యు.5 కు ఫోన్ చేసి పిటిషనర్ నపుంసకుడని మరియు లైంగిక సంభోగం చేయలేడని తెలియజేశారు. ఖచ్చితంగా ఇది మానసిక నొప్పిని కలిగిస్తుంది.

23. ప్రస్తుత కేసులో, పై తీర్పులను, రికార్డుల్లో ఉన్న సాక్ష్యాలను పరిశీలించిన తర్వాత, పిటిషనర్ అంత తీవ్రమైన ఆరోపణ చేయలేకపోయారని, ఇది అతనికి మానసిక వేదనను కలిగించిందని మరియు ప్రతివాదితో కలిసి జీవించలేకపోయిందని స్పష్టమవుతుంది.

24. పిటిషనర్ పిడబ్ల్యు.2గా కె.వెంకటేశ్వరరావు అనే వ్యక్తిని విచారించారు. పిటిషనర్ల పక్కింట్లో తాను నివసిస్తున్నట్లు చీఫ్ ఎగ్జామినేషన్ లో పేర్కొన్నారు. 17.05.2006న జరిగిన పిటిషనర్ వివాహానికి కూడా ఆయన హాజరయ్యారు. ప్రతిస్పందకురాలు చేరినప్పటి నుండి, ఆమె వైవాహిక

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

ఇంటిని విడిచిపెట్టి తన తల్లిదండ్రుల వద్దే ఉంటోంది. పిటిషనర్, ప్రతివాది మధ్య వివాదాలను చల్లార్చేందుకు ఆయన మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించారు. వారి కలయికకు అవకాశాలు లేవని ఆయన పేర్కొన్నారు. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో అతను పిటిషనర్ బంధువు కాదని, పొరుగువాడని తేలింది. శబ్దాలు తప్ప పిటిషనర్ ఖైదీలు కనిపించడం లేదు. వడ్లూరు గ్రామానికి చెందిన అనంత లక్ష్మి టెక్స్ టైల్స్ లో ఉద్యోగిగా పనిచేస్తూ బయట ఎక్కువ సమయం గడిపేవాడు. ప్రతివాదితో వివాహానికి ముందు పిటిషనర్ అప్పటికే మరో మహిళను వివాహం చేసుకున్నాడని, ఇదే విషయాన్ని ప్రతివాది తల్లిదండ్రులకు తెలియజేశాడని, పిటిషనర్ పూర్వ వివాహం వివరాల గురించి పిటిషనర్ తల్లిదండ్రుల నుంచి తాను ఎప్పుడూ వినలేదని, పిటిషనర్ విడాకులు తీసుకుని తన మొదటి భార్యను ఎందుకు వదిలేశాడో తనకు తెలియదని పేర్కొంది. వివాదాలను ఆయన వ్యక్తిగతంగా చూడలేదు, కానీ అతను అదే విన్నాడు. ఆడ బిడ్డ పుట్టిన తరువాత, ప్రతిస్పందకుడు పిడబ్ల్యు.1 ఇంటికి ఎప్పుడూ రాలేదు.

25. రెండు కారణాల వల్ల ఆయన సాక్ష్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేం. ఒకటి, అతను పార్టీలతో సంబంధం కలిగి లేడు లేదా వివాదాల గురించి ఎటువంటి వ్యక్తిగత పరిజ్ఞానం కలిగి లేడు, ఎందుకంటే పిడబ్ల్యు.2 స్వయంగా తాను వ్యక్తిగతంగా చూడలేదని అంగీకరించాడు, కానీ పిడబ్ల్యు.1 మరియు ప్రతిస్పందకుడి మధ్య వివాదాలను విన్నాడు. అందువల్ల, మేము అతని సాక్ష్యానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వలేకపోయాము. రెండవ కారణం ఏమిటంటే, ఆడ బిడ్డ పుట్టిన తర్వాత, ప్రతివాది వచ్చి అతనితో ఒక నెల పాటు నివసించాడని పిడబ్ల్యు.1 పేర్కొంది, అయితే పిడబ్ల్యు.2 ప్రతివాది ఆడ బిడ్డ జన్మించిన తర్వాత పిటిషనర్ ఇంటికి ఎప్పుడూ రాలేదని పేర్కొంది. అందువలన, ఈ కోర్టు అతని సాక్ష్యాలలో విశ్వసనీయతను కనుగొనలేదు మరియు అది ఎటువంటి నమ్మకాన్ని కలిగించడం లేదు. అంతేగాక, వివాదాలను శాంతిపజేసేందుకు తాను మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించానని, అయితే ఆ విషయంపై ప్రశ్నించినప్పుడు తాను మాట్లాడలేకపోయానని, తనతో పాటు ప్రతివాది తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వచ్చిన ఇతర వ్యక్తుల పేరును కూడా చెప్పలేదని ఆయన పేర్కొన్నారు. అలాంటి సెటిల్ మెంట్ కోసం తనతో పాటు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

వచ్చిన వ్యక్తులు. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల ఈ కోర్టు పిడబ్ల్యు.2 యొక్క సాక్ష్యానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వలేకపోయింది.

26. పిడబ్ల్యు.3-ఎస్.మురళీకృష్ణ, పిటిషనర్ స్నేహితుడు. 17.05.2006న రాజమహేంద్రవరంలో పిటిషనర్ తో జరిగిన వివాహానికి తాను హాజరయ్యానని, వారి వివాహం జరిపించి లక్ష్మీ సౌజన్య అనే కుమార్తెను ఆశీర్వదించారని ఆయన తన ప్రధాన సాక్ష్యంలో పేర్కొన్నారు. ప్రతివాది సహకరించకపోవడం, సహేతుకమైన కారణం లేకుండా పిటిషనర్ కు దూరంగా ఉండటం వల్ల పిటిషనర్ మనస్తత్వం ఉద్రిక్తతకు కారణమవుతోంది. ప్రతివాది పిటిషనర్ ను వేధించేవాడని, బయటి వ్యక్తుల సమక్షంలో దూషించాడని, తద్వారా పిటిషనర్ ను చిత్రహింసలకు గురిచేశాడని ఆయన పేర్కొన్నారు. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో పెళ్లి సమయం చెప్పలేమని తేలింది. పిటిషనర్ కు, ప్రతివాదికి మధ్య తలెత్తిన వివాదాలకు నాలుగైదు సార్లు మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించారు. 2006 నుంచి 2008 వరకు రెండు, మూడు సార్లు బాధితురాలి ఇంటికి వెళ్లాడు. తాను, పిటిషనర్, ముద్దాపురంకు చెందిన చౌదరి అనే వ్యక్తి మరో నలుగురితో కలిసి పిడబ్ల్యు.1, ప్రతివాది వివాహానికి ఇంటికి వెళ్ళామని, అయితే సదరు ఇంటి యజమాని పేరు చెప్పలేదన్నారు. బాధితురాలి తల్లిదండ్రుల ఇంటికి ఆయన ఎప్పుడూ వెళ్ళలేదు. ముద్దాపురంలో మధ్యవర్తిగా, పిడబ్ల్యు.1 తండ్రి ఇంట్లో మధ్యవర్తిగా హాజరైనప్పుడు ప్రతిస్పందకుడి ప్రవర్తనను గమనించాడు. పిటిషనర్ తండ్రి ఇంటికి తాను ఎప్పుడూ వెళ్ళలేదని, ప్రతివాది తనను ఎప్పుడూ చూడలేదని ప్రతివాది సూచించాడు మరియు దీనిని పిడబ్ల్యు.3 తిరస్కరించింది.

27. పిడబ్ల్యు.3 యొక్క సాక్ష్యాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించినప్పుడు, ఈ కోర్టు అనేక వైరుధ్యాలు ఉన్నాయని, అతని స్వంత సాక్ష్యంలో కూడా స్థిరత్వం లేదని గమనించింది, అలాగే అతని సాక్ష్యం పిడబ్ల్యు.1 యొక్క సాక్ష్యాలకు అనుగుణంగా లేదు. వల్లభనేని కృష్ణ, షేక్ జీలానీ, గువ్వల కోటేశ్వరరావు అనే వ్యక్తిని వివాహ పరిష్కారానికి మధ్యవర్తులుగా పేర్కొనగా, పిటిషనర్ స్నేహితుడైన పిడబ్ల్యు.3 కూడా మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించినట్లు పిటిషనర్ తన సాక్ష్యంలో పేర్కొన్నారు. పిడబ్ల్యు.1 మధ్యవర్తిగా అతని పేరును ప్రస్తావించలేదు. కాబట్టి, అతను మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించిన పిడబ్ల్యు.3 వెర్షన్ సందేహస్పద పరిస్థితి. తన సాక్ష్యాధారాలను క్షుణ్ణంగా

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

పరిశీలించగా, తాను, పిటిషనర్, ముద్దాపురంకు చెందిన చౌదరి అనే వ్యక్తి మరో నలుగురితో కలిసి ప్రతివాది ఇంటికి వెళ్ళామని, మరో వైపు తాను ప్రతివాది తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్ళలేదని చెప్పారు. తాను ఒకసారి మాత్రమే మధ్యవర్తిత్వానికి వెళ్ళానని, ఆ తర్వాత నాలుగైదు సార్లు చెప్పానని, పిటిషనర్, ప్రతివాది మధ్య వివాదాలకు మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించానని చెప్పారు. పైన పేర్కొన్న వైరుధ్యాల నుండి, ఈ కోర్టు పిడబ్ల్యు.1 యొక్క సాక్ష్యాన్ని విశ్వసించలేకపోతోంది. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో ట్రయల్ కోర్టులో, పిడబ్ల్యు.3 గురించి అతని వ్యక్తిగత పరిజ్ఞానాన్ని పరీక్షించే ప్రయత్నం జరిగింది. పిటిషనర్ డీవోసీ లిమిటెడ్ లో పనిచేస్తున్నారని, అతని జీతాల వివరాలు తనకు తెలియవని పేర్కొన్నారు. ప్రతిస్పందకుడు వైవాహిక ఇంటిని విడిచిపెట్టిన సమయం, తేదీ మరియు సంవత్సరం అతనికి తెలియదు, కానీ ఇది పగటి సమయం అని అతను పేర్కొన్నాడు, ఇది పిడబ్ల్యు.3 నమ్మదగిన సాక్షి కాదని స్పష్టంగా చూపిస్తుంది మరియు పైన చెప్పినట్లుగా అతని సాక్ష్యం పిడబ్ల్యు.1 యొక్క సాక్ష్యాలతో ఏ మాత్రం సరిపోలదు. అందువల్ల పిటిషనర్ ప్రతివాది చేతిలో జరిగిన క్రూరత్వానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి ఈ కోర్టు సుముఖంగా లేదు.

28. కె.శ్రీనివాస్ రావు కేసులో (సుప్రాను ప్రస్తావించారు) 10, 11 పేజీల్లో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

10. హిందూ వివాహ చట్టం 1955లోని సెక్షన్ 13(1)(బి-ఏ) ప్రకారం, వివాహం జరిగిన తర్వాత అవతలి పక్షం పిటిషనర్ పట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించినట్లుగా కారణంతో భర్త లేదా భార్య సమర్పించిన పిటిషన్పై విడాకుల డిక్రీ ద్వారా వివాహాన్ని రద్దు చేయవచ్చు. 'క్రూరత్వం' అనే పదానికి అర్థాన్ని, పరిధిని ఈ కోర్టు పలుమార్లు తన తీర్పుల్లో వివరించింది. ఒక జీవిత భాగస్వామి మరొకరితో అలా ప్రవర్తించినప్పుడు మరియు ఆమె లేదా అతని పట్ల అటువంటి భావాలను ప్రదర్శించినప్పుడు క్రూరత్వం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది, ఇది మరొక జీవిత భాగస్వామితో జీవించడం హానికరం లేదా హానికరం అని ఆమె లేదా అతని మనస్సులో సహేతుకమైన భయాన్ని కలిగిస్తుంది. క్రూరత్వం శారీరకంగా లేదా మానసికంగా ఉండవచ్చు. 11. సమర్ హెంస్ లో ఈ కోర్టు 'మానసిక క్రూరత్వం' అనే

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

నిర్దారణకు రాగల ఉదాహరణాత్మక కేసులను నిర్దేశించింది. ఈ జాబితా స్పష్టంగా సమగ్రమైనది కాదు, ఎందుకంటే ప్రతి కేసు దాని స్వంత విచిత్రమైన వాస్తవిక మాతృకను ప్రదర్శిస్తుంది మరియు మానసిక క్రూరత్వం యొక్క ఉనికి లేదా ఇతరత్రా వాటిని మనస్సును వర్తింపజేసిన తర్వాత నిర్ణయించవలసి ఉంటుంది. సమర్ ఘోష్ యొక్క సంబంధిత పేరాగ్రాఫ్ ను మనం ఉదహరించాలి. ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించిన సందర్భాలను మాత్రమే పునరుద్ధరించాం. "101. మార్గదర్శకత్వం కోసం ఏకరూప ప్రమాణం ఎప్పుడూ నిర్దేశించబడదు, అయినప్పటికీ "మానసిక క్రూరత్వం" కేసులను ఎదుర్కోవడంలో మానవ ప్రవర్తన యొక్క కొన్ని సందర్భాలను లెక్కించడం సముచితమని మేము భావిస్తున్నాము. తరువాతి పేరాగ్రాఫ్ లలో సూచించిన ఉదాహరణలు వివరణాత్మకమైనవి మరియు సమగ్రమైనవి కావు:

(1) పార్టీల సంపూర్ణ వైవాహిక జీవితాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, పార్టీలు ఒకరితో ఒకరు కలిసి జీవించడం సాధ్యం కాని తీవ్రమైన మానసిక వేదన, వేదన మరియు బాధలు మానసిక క్రూరత్వం యొక్క విస్తృత ప్రమాణాల పరిధిలోకి వస్తాయి.

(2) పార్టీల వైవాహిక జీవితం మొత్తాన్నీ క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే, అన్యాయానికి గురైన పక్షం అటువంటి ప్రవర్తనను సహించి, ఇతర పార్టీలతో కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా కోరలేని పరిస్థితి ఉందని స్పష్టమవుతుంది.

(iii) xxxxxxxx (iv) మానసిక క్రూరత్వం అనేది మానసిక స్థితి. దీర్ఘకాలంగా ఒకరి ప్రవర్తన వల్ల ఒక జీవిత భాగస్వామిలో తీవ్ర మనోవేదన, నిరాశ, నిస్సహా మానసిక క్రూరత్వానికి దారితీస్తుంది.

(v) జీవిత భాగస్వామిని హింసించడం, విచ్ఛిన్నం చేయడం లేదా దుర్భర జీవితాన్ని నాశనం చేయడం కొరకు దూషణ మరియు అవమానకరమైన ప్రవర్తనను కొనసాగించడం.

(vi) ఒక జీవిత భాగస్వామి యొక్క నిరంతర అసమంజసమైన ప్రవర్తన మరియు ప్రవర్తన

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

వాస్తవానికి మరొక జీవిత భాగస్వామి యొక్క శారీరక మరియు మానసిక ఆరోగ్యాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. చికిత్స ఫిర్యాదు చేయబడింది మరియు ఫలితంగా ప్రమాదం లేదా భయం చాలా తీవ్రమైనది, గణనీయమైనది మరియు బరువుగా ఉండాలి.

(vii) xxxxxxxx

(viii) xxxxxxxx

(ix) xxxxxx xxx

(x) వైవాహిక జీవితాన్ని మొత్తంగా సమీక్షించుకోవాలి మరియు సంవత్సరాల వ్యవధిలో కొన్ని ఒంటరి సంఘటనలు క్రూరత్వంగా పరిగణించబడవు. చెడు ప్రవర్తన చాలా కాలం పాటు కొనసాగాలి, ఒక జీవిత భాగస్వామి యొక్క చర్యలు మరియు ప్రవర్తన కారణంగా, తప్పు చేసిన పక్షం ఇకపై అవతలి పక్షంతో జీవించడం చాలా కష్టంగా ఉంటుంది, ఇది మానసిక క్రూరత్వానికి దారితీస్తుంది.

(xi) xxxxxxxx

(xii) xxxxxxxx

(xiii) xxxxxx xxx

(xiv) దీర్ఘకాలంగా నిరంతరం విడిపోతున్న చోట, వైవాహిక బంధం మరమ్మతుకు అతీతమైనదని నిర్ధారణకు రావచ్చు. చట్టపరమైన బంధం మద్దతు ఉన్నప్పటికీ వివాహం ఒక కల్పనగా మారుతుంది. ఆ బంధాన్ని తెంచుకోవడానికి నిరాకరించడం ద్వారా, అటువంటి సందర్భాల్లో చట్టం వివాహం యొక్క పవిత్రతకు ఉపయోగపడదు; దీనికి విరుద్ధంగా, ఇది పార్టీల భావాలు మరియు భావోద్వేగాలను పెద్దగా పట్టించుకోదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో అది మానసిక క్రూరత్వానికి దారితీస్తుంది.

* ఈ కేసులో భార్యభర్తలు పదహారేళ్లకు పైగా విడివిడిగా ఉంటున్నారు. ఈ వాస్తవాన్ని ఇతర వాస్తవాలతో పాటు పరిగణనలోకి తీసుకుని భార్య మానసిక

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

క్రూరత్వం కారణంగా వైవాహిక బంధం మరమ్మతు చేయలేని విధంగా చీలిపోయిందనే నిర్ధారణకు వచ్చారు. నవీన్ కోష్టి విషయంలోనూ ఇదే అభిప్రాయం వ్యక్తమైంది.

29. పై తీర్పును బట్టి, పార్టీల సంపూర్ణ వైవాహిక జీవితాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, పార్టీలు ఒకరితో ఒకరు కలిసి జీవించడం సాధ్యం కాని తీవ్రమైన మానసిక వేదన, వేదన మరియు బాధలు మానసిక క్రూరత్వం యొక్క విస్తృత ప్రమాణాల పరిధిలోకి వస్తాయని స్పష్టమవుతుంది. ప్రస్తుత కేసులో, పిడబ్ల్యు.1 యొక్క సాక్ష్యం నుండి, కొన్ని సందర్భాలు మినహా, క్రూరత్వం లేదా దురుసు ప్రవర్తన కనుగొనబడలేదు. దురుసు ప్రవర్తన దీర్ఘకాలం పాటు కొనసాగాలని, భార్యభర్తల చర్యలు, ప్రవర్తన కారణంగా, తప్పు చేసిన పక్షం ఇకపై అవతలి పక్షంతో కలిసి జీవించడం చాలా కష్టమని భావించేంతగా సంబంధాలు క్షీణించాయని, ఇది మానసిక క్రూరత్వానికి దారితీస్తుందని సుప్రీంకోర్టు పలు తీర్పుల్లో పేర్కొంది. ఇక్కడ, పిడబ్ల్యు.1 యొక్క సాక్ష్యం నుండి, ఈ న్యాయస్థానం అటువంటి దుష్ప్రవర్తనను "చాలా కాలం పాటు నిరంతరాయంగా" కనుగొనలేకపోయింది, ఎందుకంటే వివాహం 17.05.2006 న జరిగింది మరియు 10.04.2008 న, వారికి ఒక బిడ్డ జన్మించింది. ఈ కాలంలో కూడా వారు ఎప్పుడూ కలిసి జీవించలేదు. 2009 డిసెంబరులోనే పిటిషనర్ ప్రతివాది క్రూరత్వం కారణంగా విడాకులు కోరుతూ ప్రస్తుత ఓపీ దాఖలు చేశారు.

30. పైన పేర్కొన్న అన్ని తీర్పులలో, జీవిత భాగస్వామి ప్రతివాదితో కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా ఆశించలేమని నిర్ధారించడానికి ఫిర్యాదు చేసిన ప్రవర్తన తీవ్రంగా మరియు బరువుగా ఉండాలని భావించబడింది. నవీన్ కోష్టి విషయంలో (సుప్రాను ప్రస్తావిస్తూ) పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని వ్యవహారిస్తారని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. పిడబ్ల్యు.1 తన క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో స్పష్టంగా చెప్పినట్లుగా, అతనికి మరియు ప్రతిస్పందకునికి మధ్య వైవాహిక జీవితం నుండి విడిపోవడానికి చిన్న కోప స్వభావం తప్ప సరైన కారణాలు లేవు.

31. ఆర్డబ్ల్యు.1 నుంచి 5 వరకు ఉన్న సాక్ష్యాలను కూడా పరిశీలించాం. వీరిలో ఆర్ డబ్ల్యు.1 తన ప్రధాన పరీక్షలో తన అభ్యర్థనలను పునరుద్ధాటించింది. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో కూడా 2008

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

సంవత్సరం నుంచి తామిద్దరం విడివిడిగా ఉంటున్నామని, తనను వైవాహిక జీవితం గడపడానికి తీసుకెళ్లాలని పిటిషనర్ పై ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదని ఆమె స్పష్టం చేశారు.

32. పెళ్లయిన ఆరు నెలల తర్వాత భర్త, అతని కుటుంబ సభ్యులపై రూ.5,00,000 ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేసినప్పుడు ఆమె పోలీసులకు ఎలాంటి రిపోర్టు ఇవ్వలేదనేది అంగీకరించిన వాస్తవం.

33. ప్రతివాది ఎం.గంగాధర్ రావు అనే తన సోదరుడిని కూడా పరీక్షించింది. ఆర్ డబ్ల్యూ.1 కేసును ఆయన పునరుద్ధాటించారు. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో తన సోదరి ద్వారానే చీఫ్ ఎగ్జామినేషన్ లో చెప్పిన సంఘటనల గురించి తెలుసుకున్నాడని, ఆ ఘటనలతో తనకు వ్యక్తిగత పరిజ్ఞానం లేదని తేలింది. అయితే తన సోదరి వివాహ సంఘటనల్లో కొన్నింటిలో పాల్గొన్నాడు. ఒకసారి నర్సీపట్నంలో పని చేస్తున్న సమయంలో వేధింపుల గురించి ఫోన్ వచ్చింది.

34. మరో మధ్యవర్తిగా చెప్పబడుతున్న గువ్వల కోటేశ్వరరావు (ఆర్డబ్ల్యూ.3) అనే వ్యక్తిని కూడా ప్రతివాది విచారించగా, పెళ్లయిన మూడేళ్ల తర్వాత ప్రతివాది కె.సత్యనారాయణ, షేక్ జిలానీలతో కలిసి తన వద్దకు వచ్చి మధ్యవర్తిత్వం వహించాడని, పిటిషనర్ అనేక అభ్యర్థనలు చేసినప్పటికీ, ప్రసవించిన ఆరు నెలల తర్వాత కూడా తన బిడ్డను చూడటానికి రాలేదని పేర్కొన్నాడు. పిటిషనర్ వారిని తన ఇంటికి తీసుకెళ్లినా పిటిషనర్ తన వైఖరి మార్చుకోలేదు. పెళ్లయిన ఏడాదిలోపే చీఫ్ ఎగ్జామినేషన్ లో పేర్కొన్న విషయాలన్నీ తనకు తెలుసని క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో స్పష్టంగా చెప్పాడు. పిటిషనర్ కు, ప్రతివాదికి మధ్య ఉన్న వివాదాల గురించి తెలుసుకున్నారు. పిటిషనర్ పై ఎలాంటి ఫిర్యాదు చేయొద్దని సూచించారు. కాబట్టి, RW.3 యొక్క సాక్ష్యం ఎటువంటి క్రూరత్వం గురించి మాట్లాడలేదు లేదా ప్రతివాది వైపు క్రూరత్వం ఉందని పిటిషనర్ ద్వారా గ్రహించబడలేదు, ఇది పిటిషనర్ విడాకులు కోరమని బలవంతం చేస్తుంది.

35. పిడబ్ల్యూ.3 ప్రతివాదికి వ్యతిరేకంగా ఏమీ చెప్పలేదు, లేదా ప్రతివాది అటువంటి క్రూరత్వానికి కారణమయ్యాడని మరియు పిటిషనర్ అటువంటి ప్రతివాదిని విడిచిపెట్టడం తప్ప సహేతుకంగా లేదని మాట్లాడటానికి పిటిషనర్ తన సాక్ష్యం నుండి ఏమీ పొందలేదు. RW.3 యొక్క సాక్ష్యం నుండి పిటిషనర్ మనస్సులో సహేతుకమైన భయాన్ని కూడా సృష్టించలేదు మరియు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

ప్రతివాదితో కలిసి జీవించడం అతనికి సురక్షితం కాదు. మరీ ముఖ్యంగా, RW.3 సలహా మేరకు, ప్రతిస్పందకుడిని తనతో ఉండటానికి అనుమతించాడని పిడబ్ల్యు.1 యొక్క సాక్ష్యం నుండి స్పష్టమవుతుంది. ఒకవేళ నిజంగా ప్రతివాదిపై ఇంత క్రూరత్వం ఉంటే, పిటిషనర్ ఆర్డబ్ల్యు.3 సలహాను అంగీకరించేవారు కాదు.

36. RW.4 ప్రతిస్పందకుని తల్లి తప్ప మరెవరో కాదు. ఆర్ డబ్ల్యు.1 కేసును ఆమె తన వాంగ్మూలంలో పునరుద్ఘాటించారు. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లోనూ వరకట్నం డిమాండ్, వేధింపులకు పాల్పడినప్పుడు తాము పోలీసులకు ఎలాంటి ఫిర్యాదు చేయలేదని స్పష్టం చేసింది. ప్రతివాది ఉద్దేశపూర్వకంగా మరియు స్వచ్ఛందంగా వైవాహిక గృహాన్ని విడిచిపెట్టాడనే సూచనను ఆమె నిర్లబ్ధంగా ఖండించారు మరియు ప్రతివాది కేసుకు మద్దతు ఇవ్వడానికి మాత్రమే ఆమె తన సాక్ష్యం ఇస్తున్నారు.

37. కె.వెంకట సురేష్ కుమార్ అనే వ్యక్తిని ఆర్ డబ్ల్యు.5గా పరిశీలించారు. ఆయనది మూడో పార్టీ. జి.కోటేశ్వరరావు, షేక్ జిలానీ అనే వ్యక్తితో కలిసి వెళ్లి సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించానని, అయితే పిటిషనర్ తన పేరును ప్రస్తావించలేదని ఆయన పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ ఈ సాక్షిని మధ్యవర్తిగా పేర్కొనలేదు, అయితే అతను మధ్యవర్తిత్వం చేశానని తన సాక్ష్యంలో పేర్కొన్నాడు మరియు ఇరు పక్షాల వివాహంలో తాను పెద్దలలో ఒకడినని పేర్కొన్నాడు. అయితే ప్రతిస్పందకుడి వైపు క్రూరత్వం యొక్క పాయింట్లు నిర్ణయించడంలో అతని సాక్ష్యం అంత ముఖ్యమైనది కాదు.

38. మొత్తం మీద సాక్షుల వాంగ్మూలాల్లో చెప్పుకోదగ్గ క్రూరత్వం ఉన్నట్లు ఈ కోర్టు గుర్తించలేదు. పిటిషనర్ కుటుంబంపై వరకట్న వేధింపుల అభియోగాలు మోపి నిర్దోషిగా ప్రకటించిన మాట వాస్తవమే కావచ్చు కానీ క్రూరత్వం ఉందని తేల్చడానికి అది తగిన ఆధారం కాదు. పిటిషనర్ పలు తీర్పులపై ఆధారపడినప్పటికీ ఆ తీర్పులు పిటిషనర్ విషయంలో ఉపయోగపడవు.

39. ట్రయల్ కోర్టు పిడబ్ల్యు.1 నుండి 3 వరకు ఉన్న సాక్షులను కూడా చర్చించింది. 2008లో ప్రతివాది తన వద్దకు వచ్చాడని, నెల రోజుల పాటు ఉండి వైవాహిక గృహాన్ని వదిలి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

వెళ్లిపోయాడని, 2009లోనే ప్రస్తుత పిటిషన్ దాఖలు చేశాడని పిడబ్ల్యు.1 తన సాక్ష్యంలో కూడా పేర్కొన్నట్లు పేరా-7లోని ట్రయల్ కోర్టు పేర్కొంది. పిటిషన్ దాఖలు చేయడానికి ముందు, పిటిషనర్ ప్రతివాదికి వైవాహిక జీవితాన్ని గడపడానికి చేరడానికి లేదా దాంపత్య జీవితాన్ని తిరిగి పొందడానికి ఎటువంటి పిటిషన్ దాఖలు చేయలేదని తేలింది. పై పేరాల్లో పేర్కొన్న విధంగా పిడబ్ల్యు.2 సాక్ష్యంలో వైరుధ్యాలు ఉన్నాయని ట్రయల్ కోర్టు గుర్తించింది. పిడబ్ల్యు.3 యొక్క సాక్ష్యంలో వైరుధ్యాలను ట్రయల్ కోర్టు కనుగొంది.

40. ప్రతివాది వరకట్న వేధింపుల కేసు దాఖలు చేసిన మాట వాస్తవమే కావచ్చు, పిటిషనర్ ఆ కేసులో నిర్దోషిగా విడుదలై ఉండవచ్చు, కానీ సెక్షన్ 498-ఎ ఐపిసి కింద కేసు దాఖలు చేసినంత మాత్రాన విడాకులు మంజూరు చేయడానికి కారణం కాదు. దీనికి సంబంధించి, ఎన్.జి.దస్తానే (డాక్టర్) వర్సెస్ దస్తానే 16 కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ప్రస్తావిస్తూ, "సాధారణంగా ప్రతివాది పిటిషనర్ పట్ల క్రూరత్వానికి పాల్పడ్డాడనే తన వాదనను రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత పిటిషనర్ పై ఉంటుంది మరియు ఈ చట్టం కింద వైవాహిక కేసులలో అవసరమైన సాక్ష్యం యొక్క ప్రమాణం సహేతుకమైన సందేహాలకు అతీతంగా క్రూరత్వం ఆరోపణను రుజువు చేయడం కాదు. కానీ ఆరోపించబడిన వాస్తవం యొక్క ఉనికికి ఆధిక్యత అనుకూలంగా ఉందో లేదో తెలుసుకోవడానికి వివిధ సంభావ్యతలను తూకం వేయడంలో ఒకటి మాత్రమే. రుజువు చేయాల్సిన క్రూరత్వం యొక్క స్వభావం ఏమిటి అనే విషయానికి వస్తే, ప్రాణాలకు, అవయవానికి లేదా ఆరోగ్యానికి ప్రమాదం కలిగించే స్వభావాన్ని కలిగి ఉండాల్సిన ఆంగ్ల చట్టం ప్రకారం అవసరానికి భిన్నంగా, అటువంటి ప్రమాదం గురించి సహేతుకమైన భయాందోళనకు దారితీస్తుంది. ఆరోగ్యానికి, ప్రతిష్ఠకు హాని కలిగించే లేదా హాని కలిగించే అవకాశాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని, కలిసి జీవించడం హానికరం లేదా హానికరం అనే సహేతుకమైన భయాన్ని కలిగించే విధంగా ప్రతివాది పిటిషనర్ పట్ల ఇంత క్రూరంగా వ్యవహరించాడని పిటిషనర్ నిరూపించాడా లేదా అని మాత్రమే ప్రశ్నార్థక చట్టం కింద కోర్టు చూడాలి. వర్కింగ్ కెరియర్ లేదా మొదలైనవి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

41. వి.భగత్ వర్సెస్ డి.భగత్ 17 కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన మరో తీర్పులో "సెక్షన్ 13(1)(బి-ఎ)లోని మానసిక క్రూరత్వాన్ని స్థూలంగా నిర్వచించవచ్చు, ఆ పక్షం మరొక పక్షంతో కలిసి జీవించడం సాధ్యం కాని మానసిక వేదనను, బాధను కలిగిస్తుంది. అటువంటి ప్రవర్తనను సహించమని మరియు అవతలి పక్షంతో కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా కోరాలి. మానసిక క్రూరత్వం అన్యాయానికి గురైన వ్యక్తి ఆరోగ్యానికి హాని కలిగించే విధంగా ఉందని నిరూపించాల్సిన అవసరం లేదని కూడా భావించారు.....

42. శిల్పా శైలేష్ వర్సెస్ వరుణ్ శ్రీనివాసన్ కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇటీవల వెలువరించిన తీర్పులో (బదుగురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం) 36వ పేరాలో నవీన్ కోష్లా (సుప్ర)లో త్రిసభ్య ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పును, కాస్టెట్స్ విలో లార్డ్ డెన్నింగ్, ఎట్టే అభిప్రాయాన్ని ప్రస్తావిస్తూ మరో తీర్పును ప్రస్తావించారు. కాస్టెట్ స్కీ 19 , "క్రూరత్వపు తలుపులు చాలా విశాలంగా తెరిస్తే, న్యాయస్థానాలు మనస్తత్వానికి పొంతన లేని కారణంగా విడాకులు మంజూరు చేస్తాయి, కాని ఈ ప్రలోభాన్ని ప్రతిఘటించాలి, లేకపోతే వివాహ వ్యవస్థ ప్రమాదంలో పడుతుంది. అదే సమయంలో సామాజిక భావనలు, జీవన ప్రమాణాల పురోగతికి అనుగుణంగా చట్టపరమైన క్రూరత్వం అనే భావన మారిందని ధర్మాసనం అభిప్రాయపడింది. నిరంతరం దురుసుగా ప్రవర్తించడం, వైవాహిక సంపర్కాన్ని నిలిపివేయడం, అధ్యయన నిర్లక్ష్యం, జీవిత భాగస్వామి యొక్క ఉదాసీనత మరియు అనైతిక ఆరోపణ ఇవన్నీ మానసిక లేదా చట్టపరమైన క్రూరత్వానికి దారితీసే అంశాలు. క్రూరత్వం అనేది జీవనశైలిపై ఎక్కువగా ఆధారపడి ఉంటుంది కాబట్టి, ఒక కేసులో క్రూరత్వం అని అపఖ్యాతి పాలైన వాస్తవాల సమూహం మరొక కేసులో అలా ఉండకపోవచ్చని ఈ కోర్టు ధృవీకరించింది. పార్టీలు తమ సామాజిక, ఆర్థిక పరిస్థితులకు అలవాటు పడ్డాయి. అదేవిధంగా, ఉద్దేశపూర్వక ప్రవర్తన ద్వారా కూడా క్రూరత్వం ఉండవచ్చు కాబట్టి ఉద్దేశం ముఖ్యం కాదని గమనించబడింది. అంతేకాక, మానసిక క్రూరత్వాన్ని ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాల ద్వారా నిర్ధారించడం కష్టం మరియు మ్యాట్రిమోనిలో ఇద్దరు భాగస్వాములు నివసించిన వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను పరిశీలించడం ద్వారా అర్థం చేసుకోవాలి. హిందూ వివాహ చట్టం ప్రకారం విడాకులకు కారణం కాని వివాహ విచ్ఛిన్నం అనే అంశంపై, విడాకుల సూత్రంపై ఆధారపడిన దోష సిద్ధాంతాన్ని

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

ప్రస్తావించారు. విడాకులకు తప్పుగా ఆధారపడటమే విడాకులకు కారణమని, వైవాహిక నేరాలను ప్రోత్సహిస్తుందని, కక్షలను పెంచుతుందని, ఇరు పక్షాల మధ్య కొనసాగుతున్న విభేదాలను పెంచుతుందని న్యాయమూర్తులు అభిప్రాయపడ్డారు. ఒకసారి సయోధ్య కోసం తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు జరిగాయి, కానీ విడిపోవడం అనివార్యమని మరియు నష్టం కోలుకోలేనిదని కనుగొన్న తర్వాత, విడాకులను నిలిపివేయకూడదు ". "..... ఫాల్ట్ థియరీ ప్రకారం, నేరాన్ని రుజువు చేయాలి, అందువల్ల, ప్రతికూల మానవ ప్రవర్తన యొక్క ఖచ్చితమైన ఉదాహరణలను న్యాయస్థానాలు సమర్పించాలి, తద్వారా వివాహ వ్యవస్థకు చెడ్డపేరు వస్తుంది. సాధ్యమైనంత వరకు వివాహ స్థితిని కొనసాగించాలని ప్రజాప్రయోజనాలు కోరుతున్నాయి, కానీ రక్షణ ఆశకు మించి వివాహం దెబ్బతిన్న చోట, ప్రజాప్రయోజనం వాస్తవ వాస్తవాన్ని గుర్తించడంలోనే ఉంది. భార్యతో జీవితాన్ని తిరిగి ప్రారంభించమని ఏ జీవిత భాగస్వామిని బలవంతం చేయలేము, అందువలన, వాస్తవానికి ఉనికిలో లేని వివాహానికి పార్టీలను శాశ్వతంగా బంధించడం ద్వారా ఏమీ పొందలేము ".

43. ఈ నేపథ్యంలో రాణి నరసింహ శాస్త్రి కేసులో పిటిషనర్/పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది (సుప్రా అని పిలుస్తారు) వాదించిన కేసుకు ఎలాంటి వర్తించదు, అందులోని వాస్తవాలు ఇలా ఉన్నాయి: "సెక్షన్ 498-ఎ ఐపిసి కేసులో భర్త భార్యపై అక్రమ సంబంధం పెట్టుకున్నాడని ఆరోపించడం, ఏదో ఒక అహంకార సమస్యను ఒకరిపై ఒకరు వికృతంగా మార్చడం వల్ల చెడును మరింత చెడుగా చూస్తారు. ఒకరికోకరు." ఈ పరిస్థితుల్లో రాణి నరసింహశాస్త్రి కేసులో గౌరవ సుప్రీంకోర్టు సెక్షన్ 498-ఎ ఐపిసి కింద నిర్దోషిగా తీర్పునివ్వడం మానసిక క్రూరత్వం ఉందని రుజువు చేస్తుంది. కానీ, ఇందులో వాస్తవాలు పూర్తిగా భిన్నంగా ఉన్నాయి.

44. రాణి నరసింహ శాస్త్రి కేసు కూడా విజయకుమార్ రామచంద్ర భాట్ వర్సెస్ నీలా విజయకుమార్ భట్ కేసులో గౌరవ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన మరో తీర్పుపై ఆధారపడింది, ఇందులో ఒకరిపై ఒకరు చేసిన రాతపూర్వక వాంగ్మూలంలో ఒకరిపై ఒకరు చేసిన ఆరోపణలు క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లేదా క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ ద్వారా మానసిక క్రూరత్వం మరియు సూచనలు, వివాహేతర సంబంధం లేని వ్యక్తితో అసభ్యకరమైన ఆరోపణలు మరియు వివాహేతర సంబంధం

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

యొక్క ఆరోపణలు ఉన్నాయి. ప్రధాన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. పిటిషనర్ ప్రతివాదితో కలిసి జీవించడం సాధ్యం కాదని, పార్టీలు కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా ఆశించలేమని లేదా తప్పు చేసిన పక్షం అటువంటి ప్రవర్తనను సహించి, వారితో కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా కోరలేమని, అందువల్ల పిటిషనర్ తప్పుడు మరియు క్రూరమైన ఆరోపణలను రుజువు చేయగలరని సుప్రీంకోర్టు నిర్ధారించింది. ఇతర పార్టీ.. అందువల్ల, పిటిషనర్ ఆధారపడిన కేసు చట్టం ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలు లేదా పరిస్థితులకు మద్దతు ఇవ్వడం లేదు.

45. ప్రధానంగా, చేతిలో ఉన్న కేసులో, 04.12.2009 న వివాహ ఓపి దాఖలు చేయబడింది మరియు 22.03.2010 న ఎఫ్.ఐ.ఆర్/ఫిర్యాదు నమోదు చేయబడింది. క్యాలెండర్ కేసును 13.06.2013న ఫైల్ పై తీసుకున్నారు. వరకట్న వేధింపుల కేసు ఈ విడాకుల పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తేదీ నాటికి కూడా దాఖలు చేయబడదు, కానీ ప్రతివాది వైపు 'క్రూరత్వం' యొక్క అంశంగా ఈ అప్పీల్ లో దీనిని కోరారు. సెక్షన్ 498-ఎ ఐపిసి కింద నేరం జరిగిన సందర్భంలో కూడా అదనపు కట్నం డిమాండ్ చేశారని, అది చెల్లించడానికి అంగీకరించారని, ప్రతివాది పిటిషనర్ కు ఆహారం వండలేదని ఆమె ఆరోపణ. మరే ఇతర తీవ్రమైన ఆరోపణలు లేవు. ఈ మొత్తం కేసులో సెక్షన్ 498-ఎ ఐపిసి కింద వివాహం కూడా కోలుకోలేని విధంగా విచ్ఛిన్నమైందని, సయోధ్యకు ఆశ లేదని ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. ఈ వాస్తవాలు/తేదీలు ఉదహరించిన కేసు చట్టాన్ని ప్రస్తుత వాస్తవాలకు వర్తింపజేయడానికి ఒక ముఖ్యమైన వ్యత్యాసాన్ని కలిగిస్తాయి.

46. మరోవైపు, పి.డబ్ల్యు.1 తన సాక్ష్యంలో ప్రతిస్పందకుడు తనతో చేరడానికి సుముఖత వ్యక్తం చేశాడని మరియు ఆమెను మరియు ఆమె కుమార్తెను తనతో పాటు తీసుకెళ్లాలని అభ్యర్థించాడని మరియు పి.డబ్ల్యు.1 ద్వారా అతను మరియు ప్రతిస్పందకుడి మధ్య వైవాహిక జీవితం నుండి విడిపోవడానికి సరైన కారణాలు లేవని అంగీకరించాడు. అందువల్ల, ప్రతివాది ఇంత క్రూరత్వానికి కారణమయ్యాడని నిర్ధారించడానికి ఎటువంటి ఆధారం లేదని, దీనికి పిటిషనర్ ప్రతివాదితో కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా ఆశించలేమని స్పష్టమవుతోంది.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

47. కాబట్టి తప్పుడు కేసు పెట్టడం వల్ల కలిగే ప్రభావాన్ని సాక్ష్యాలు స్పష్టంగా తెలియజేయాలి. జీవిత భాగస్వామి యొక్క మనస్తత్వం మొదలైనవాటిపై దాని ప్రభావం, ఈ కేసు ప్రతివాదితో కలిసి జీవించడం పిటిషనర్ కు సాధ్యం కానింత మానసిక వేదన మరియు బాధను కలిగించాలి మరియు పార్టీలు కలిసి జీవించాలని సహేతుకంగా ఆశించలేమని నిర్ధారణకు రావాలి.

48. ఇటీవల శిల్పా శైలేష్ వర్సెస్ వరుణ్ శ్రీనివాసన్ 21 (ఫైవ్ బెంచ్ జడ్జిమెంట్) పేరా 41లో వైవాహిక బంధం విచ్ఛిన్నం కావడం సరైన విషయం కాదని, విచక్షణాధికారాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా, జాగ్రత్తగా వినియోగించాలని స్పష్టంగా చెప్పాలనుకుంటున్నాం. ఇరు పక్షాలకు 'సంపూర్ణ న్యాయం' జరిగేలా అనేక అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని.. వివాహం పూర్తిగా ఆచరణ సాధ్యం కాదని, భావోద్వేగపరంగా చచ్చిపోయిందని, మోక్షానికి అతీతమైనదని, అందువల్ల వివాహాన్ని రద్దు చేయడమే సరైన పరిష్కారమని, ఏకైక మార్గమని ఈ కోర్టు పూర్తిగా విశ్వసించి సంతృప్తి చెందాలని స్పష్టమవుతోంది. వైవాహిక బంధం కోలుకోలేని విధంగా విచ్ఛిన్నమైందనేది వాస్తవికంగా నిర్ణయించి, దృఢంగా స్థిరపడాలి. ఇందుకోసం వివాహానంతరం భార్యభర్తలు సహజీవనం చేసిన కాలం వంటి అనేక అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. పార్టీలు చివరిసారిగా సహజీవనం చేసినప్పుడు; పార్టీలు ఒకరిపై ఒకరు, వారి కుటుంబ సభ్యులపై చేసిన ఆరోపణల స్వభావం; లీగల్ ప్రొసీడింగ్స్ లో ఎప్పటికప్పుడు జారీ అయ్యే ఆదేశాలు, వ్యక్తిగత సంబంధాలపై సంచిత ప్రభావం; కోర్టు జోక్యం ద్వారా లేదా మధ్యవర్తిత్వం ద్వారా వివాదాలను పరిష్కరించడానికి ఎన్ని ప్రయత్నాలు జరిగాయి, చివరి ప్రయత్నం ఎప్పుడు జరిగింది మొదలైనవి. విడిపోయే కాలం తగినంత పొడవుగా ఉండాలి, మరియు ఆరు సంవత్సరాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఏదైనా సంబంధిత అంశంగా ఉంటుంది. అయితే ఆయా పార్టీల ఆర్థిక, సామాజిక స్థితిగతులు, వారి విద్యార్హతలు, వారి వయస్సు, విద్యార్హతలు, ఇతర జీవిత భాగస్వామి, పిల్లలు ఆధారపడి ఉన్నారా, విడాకులు కోరే పక్షం ఏ సందర్భంలో, ఏ విధంగా జీవిత భాగస్వామిని లేదా పిల్లలను జాగ్రత్తగా చూసుకుంటుంది, పోషించాలనుకుంటుంది వంటి అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఈ వాస్తవాలను అంచనా వేయాలి. మైనర్ పిల్లల సంరక్షణ మరియు సంక్షేమం, భార్యకు న్యాయమైన మరియు తగిన భరణం కల్పించడం మరియు పిల్లల ఆర్థిక హక్కులు మరియు ఇతర పెండింగ్

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

విషయాలు ఏవైనా ఉంటే, సంబంధిత పరిగణనలు. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 142(1) ప్రకారం అధికార పరిధిని కుదించే అంశాలను క్రోడీకరించడం మాకు ఇష్టం లేదు. పేర్కొన్న కొన్ని అంశాలను వివరణాత్మకమైనవిగా, పరిగణనలోకి తీసుకోదగినవిగా తీసుకోవచ్చు.

49. భార్యాభర్తలు దశాబ్దానికి పైగా విడివిడిగా ఉంటున్నారని వాదించే ప్రయత్నం చేశారు. సయోధ్యకు ఆశ లేదని, వైవాహిక బంధం కోలుకోలేని విధంగా విచ్ఛిన్నమైందని. ఈ సమర్పణను ఈ కోర్టు కూడా అంగీకరించలేకపోతోంది. విడాకుల డిక్రీని మంజూరు చేయడానికి ప్రస్తుతానికి కోలుకోలేని విచ్ఛిన్నం ఒక కారణం కాదు. సుప్రీంకోర్టు వెలువరించిన తీర్పులన్నీ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 142 ప్రకారం ఉన్నాయి. వివాహాన్ని విచ్ఛిన్నంగా ప్రకటించి, విడాకులు మంజూరు చేసే అధికారం సుప్రీంకోర్టుకు మాత్రమే ఉంది. ఇది కేవలం సుప్రీంకోర్టుకు మాత్రమే ప్రసాదించిన అపరిమితమైన స్వతంత్ర విచక్షణాధికారం.

50. పిటిషనర్ తన కేసును రుజువు చేయలేదని, క్రూరత్వం ఆధారంగా విడాకులు మంజూరు చేయడానికి కోర్టు ముందు ఉంచిన సాక్ష్యాలు సరిపోవని ట్రయల్ కోర్టు గుర్తించింది. అందువల్ల పిటిషనర్ ప్రతివాది చేతిలో తనకు జరిగిన క్రూరత్వాన్ని నిరూపించడంలో విఫలమయ్యాడని, ఆమెతో ఇక జీవించలేకపోతున్నాడని నిర్ధారణకు రావడంలో ట్రయల్ కోర్టు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయంతో ఈ కోర్టు విభేదించదు.

51. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, పిటిషనర్ ప్రతివాది చేతిలో క్రూరత్వానికి గురయ్యాడని లేదా ఆ ప్రాతిపదికన విడాకులకు అర్హుడని తగిన ఆధారాలతో నిరూపించలేదని మేము భావిస్తున్నాము. అందువల్ల అప్పీలును కొట్టివేయాల్సి ఉంటుంది.

52. పాయింట్ నెం.3: దీని ప్రకారం తణుకు సీనియర్ సివిల్ జడ్జి 2009 జీవో నెం.145లో 07.09.2012 నాటి డిక్రీ, తీర్పును ధృవీకరిస్తూ సివిల్ అప్పీల్ ను కొట్టివేశారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు.

53. గతంలో ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని రద్దు చేయాలి.

54. పెండింగ్లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లను మూసివేయాలి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

తేది: 27.06.2023

Pab

ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:20746

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి డి.వి.ఎస్.ఎస్.సోమయాజులు

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి వి.శ్రీనివాస్

సివిల్ అప్పీల్ నెం.1036 /2012

తేది: 27.06.2023

Pab